

Muis se nes

Muis soek sagte wol. Sy wil 'n nes vir haar kleintjies maak. Sy kom by Mier.

“Mier,” vra sy, “het jy vir my wol?”

Ek wil 'n Nessie maak.”

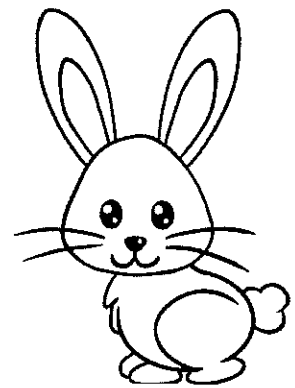
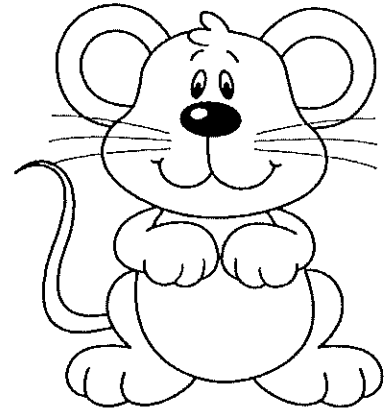
Mier antwoord:

“Kyk hier, kyk daar, kyk af en op.

Geen wol het ek van toon tot kop.

Miskien het Hasie wol vir jou,

waarmee jy dan jou nes kan bou.”

Muis soek vir Hasie. Sy kry haar in die holte in die sand.

Haar ore roer heen en weer.

“Hasie,” vra Muis, “het jy vir my wol om in my Nessie te sit?”

“Ja, Muis,” antwoord Hasie. Ek het sagte wol, my hele lyfie vol. Daarvan gee ek graag vir jou.

Muis is baie bly oor die wol. Sy sê “'n Nessie warm, sag en wit, om my klein muisies in te sit”.

2

Babadoeke en bakore

Hein het 'n nuwe Xbox-speletjie gekry. Hy bring dit ná skool na my toe.

“Weet jy wat sal cool wees?” vra hy toe ek die speletjie stop om vir ons koeldrank te gaan haal.

“Uhm ... as daar 'n McDonald's oorkant ons huis oopmaak?” raai ek.

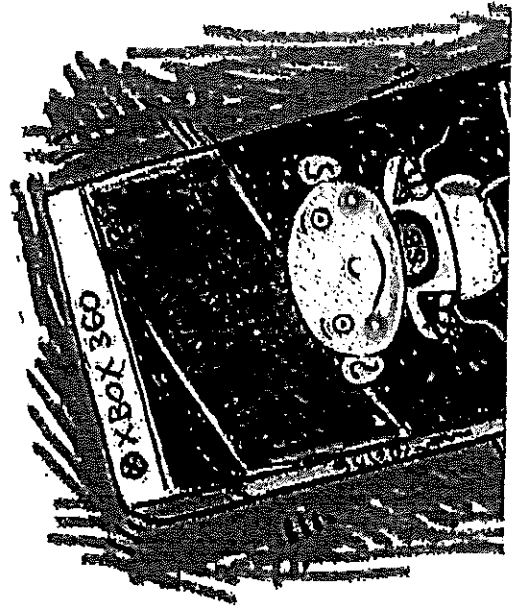
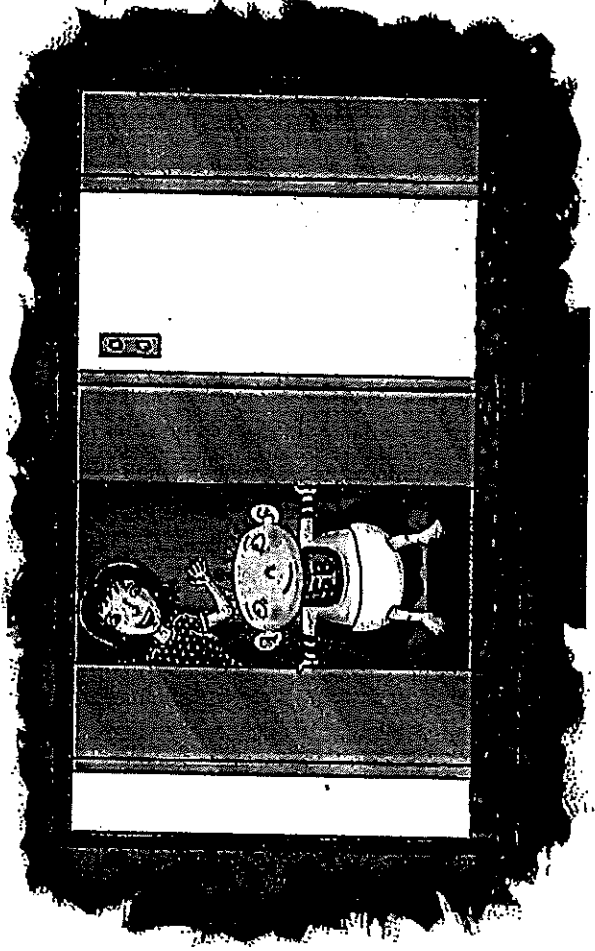
Hein lag. “Dit ook,” sê hy. “Maar dit sal regtig cool wees as hulle 'n Xbox-speletjie oor die avonture van SuperBaba maak.”

Ek stik amper in my lemoensap.

Hein is my beste vriend. Maar nie eens hy weet wie SuperBaba regtig is nie. My ma en pa het my verbied om hom te vertel. Hy sien net partykeer op die TV-nuus van SuperBaba se heldedade.

“Dit sal die simpelste speletjie ooit wees,” brom ek. “Wie wil 'n speletjie speel met 'n held wat 'n fopspeen suig en sy doeke vuilmaak?”

Hein trek sy skouers op. “Ek dink SuperBaba is cool. Het jy gesien hy't gister iemand gered wat in 'n hysbak vasgekeer was?”

Voorbereide lees/Afrikaans Graad 4

Die dapper klein muis

Op 'n stil plaas het daar 'n klein muis gewoon. Sy naam was Miko.

Miko was baie klein, maar hy het 'n groot hart gehad. Miko het saam met sy familie onder 'n ou houtskuur gewoon. Elke dag het hy rondgehardloop en kos gesoek, maar hy was altyd bang vir die groot diere op die plaas. Tog het sy ma altyd gesê:

“Ware dapperheid beteken nie jy is nooit bang nie. Dit beteken jy doen die regte ding, selfs al is jy bang.”

Een dag hoor hy 'n harde geluid buite.

“BOEM!”

Miko se ore spits. Hy bewe effens... maar hy loop stadig nader.

Toe hy buite kom, sien hy 'n groot hond vasgevang in 'n net.

Die hond huil sag:

“Help my, asseblief...”

Miko sluk sy vrees.

“Ek is klein... maar ek kan help!” sê hy dapper.

Hy knaag en knaag aan die toue.

Knip! Knap! Knak!

Uiteindelik breek die net los.

Die hond spring op van blydschap!

“Dankie, klein muis,” sê die hond.

“Jy is dalk klein, maar jy is baie dapper.”

Voorbereide lees/Afrikaans Graad 5

Die dag toe die wind wen

Die wind het vroeg daardie Saterdag begin waai.

Nie 'n sagte briesie nie — nee, 'n wilde, fluitende wind wat deur die bome gejaag het soos 'n perd op 'n renbaan.

“Vandag gaan niks my stop nie!” het Liam uitgeroep toe hy sy nuwe vlieër onder sy arm vasdruk.

Sy oupa het by die hek gestaan en glimlag.

“'n Vlieër vlieg net mooi as jy geduldig is,” het Oupa gesê.

Maar Liam wou nie wag nie.

Hy hardloop veld toe, sy tekkies spat modder op soos klein fonteintjies. Die gras dans heen en weer en die wolke trek donker strepe oor die lug.

“Nou vlieg jy!” skree Liam en hy gooi die vlieër op.

Woerts!

Die vlieër skiet die lug in. Hoër ... hoër ... nóg hoër!

Liam lag hardop.

“Ek doen dit! Ek doen dit!”

Maar skielik ruk die wind harder. Die toutjie trek soos 'n sterk visstok.

“Hou vas!” roep sy maat Mia.

Te laat.

Tjoep!

Die toutjie glip uit Liam se hande. Die vlieër tol wild deur die lug soos 'n verwarde voël.

“O nee!” hyg Liam.

Die twee kinders hardloop agterna — oor klippe, deur lang gras en langs die dam. Hulle asem jaag vinnig.

Toe sien hulle dit.

Die vlieër hang hoog in 'n doringboom.

Vir 'n oomblik sê niemand niks.

Toe begin Mia lag. Eers saggies ... toe harder en harder.

Liam kyk op na die skewe vlieër wat soos 'n krom hoed in die boom hang. Skielik begin hy ook lag.

“Wel,” sug hy, “ek dink vandag het die wind gewen!”

Oupa stap stadig nader met sy hande agter sy rug.

“En wat het jy geleer?” vra hy.

Liam glimlag skaam.

“Dat geduld belangriker is as haastigheid.”

Oupa knik trots.

Voorbereide lees/Afrikaans Graad 6

Die son in jou sak

Mia was die soort mens wat altyd haastig was.

As sy stap, stap sy vinnig. As sy praat, praat sy vinnig. En as iets verkeerd loop ... dan frons sy ook vinnig!

Daardie Maandagoggend was niks reg nie.

Sy het laat wakker geword. Haar skoenveter het gebreek. Die broodrooster het haar roosterbrood laat brand en toe sy by die skool kom, begin dit boonop reën.

"Hierdie gaan 'n aaklige dag wees," brom sy.

By die skoolhek sit Meneer Daniëls op sy gewone bankie. Elke oggend glimlag hy vir die kinders en groet almal asof hulle belangrike bekendes is.

"Goeiemôre, Mia!" sê hy vrolik.

Mia trek haar skouers op.

"Daar is niks goed aan hierdie môre nie."

Meneer Daniels glimlag net.

"Dis omdat jy vergeet het om die son saam te bring."

Mia kyk verward op.

"Die son? Meneer, dit reën!"

"Ja," lag hy, "maar party mense dra sonskyn binne-in hulle rond."

Daardie woorde bly die hele dag in Mia se kop draai.

Later sien sy hoe 'n Graad 1-seuntjie sy boeke laat val. Ander kinders stap verby, maar Mia buk af en help hom.

"Dankie," glimlag hy breed. Skielik voel Mia sommer ligter.

Pouse deel haar vriendin Layla haar laaste pakkie skyfies met iemand wat niks kos gehad het nie.

In die klas help 'n seun agter haar 'n ander leerder met 'n moeilike som.

En toe besef Mia iets:

Die gelukkigste mense was nie die mense met die meeste geld, mooiste klere of duurste selfone nie. Dit was die mense wat vriendelikheid uitgedeel het soos konfetti.

Daardie middag stap Mia weer by die skoolhek uit.

Meneer Daniëls sit nog steeds op sy bankie.

Nou glimlag Mia eerste.

"Meneer," sê sy, "ek dink ek het vandag die son gekry."

Hy knik stadig.

"En waar was dit?"

Mia druk haar hand op haar hart.

"Hier binne."

Voorbereide lees/Afrikaans Graad 7

Die laaste kans

“Jy gaan dit nooit maak nie!” het Liam geroep terwyl hy sy arms oor sy bors vou.
“Hou op om so negatief te wees,” antwoord Mila kwaad. “Ek het lank genoeg geoefen.”

Die skoolsaal was propvol. Kinders het senuweeagtig agter die verhoog rondgestaan. Party het stilletjies geoefen, ander het water gedrink of diep asemgehaal. Vandag was die groot Eisteddfod-redenaarskompetisie.

Mila het haar papier styf vasgehou. Haar hande het bewe. Sy het maande lank voorberei vir hierdie oomblik. Haar ma het elke aand saam met haar geoefen. Haar oupa het selfs sy ou horlosie vir haar gegee en gesê: “Wanneer jy bang voel, onthou net — moed beteken nie jy is nie bang nie; dit beteken jy gee nie op nie.”

Maar nou het Mila begin twyfel.

“Wat as ek vergeet wat ek moet sê?” fluister sy.

Haar vriendin, Zané, glimlag sag. “Jy gaan wonderlik wees. Jy moet net in jouself glo.”

Skielik het die onderwyser aangekondig: “Volgende deelnemer — Mila Jacobs.”

Mila se hart het wild geklop. Sy stap stadig verhoog toe. Die helder ligte het haar amper verblind. Sy kyk na die gehoor ... en vries.

Haar gedagtes was leeg.

Doodse stilte vul die saal.

Van agter in die saal hoor sy Liam fluister: “Ek het geweet sy gaan vasbrand.”

Mila voel hoe haar wange warm word. Haar oë brand van skaamte. Vir 'n oomblik wou sy net weghardloop.

Toe onthou sy haar oupa se woorde.

Sy haal diep asem.

“Goeiemiddag, dames en here,” begin sy weer, hierdie keer sterker. “Vandag wil ek praat oor iets wat elke mens nodig het — moed.”

Die woorde begin vloei. Stadig maar seker raak haar stem sterker. Sy gebruik handgebare, maak oogkontak en praat met selfvertroue. Die gehoor luister aandagtig.

Toe sy klaar praat, was die saal vir 'n paar sekondes doodstil.

En toe—

klap almal hande.

Hard.

Mila glimlag verbaas. Selfs die beoordelaars knik goedkeurend.

Na afloop van die kompetisie stap Liam ongemaklik nader.

“Uhm ... jammer oor wat ek gesê het,” mompel hy.

Mila glimlag vriendelik. “Dis oukei. Mense maak foute.”

Daardie dag het Mila nie net 'n medalje gewen nie.

Sy het iets baie groter gewen:

Geloof in haarself.